

نقش سامانه های حمل و نقل هوشمند در پایداری شهرها

دکتر مجتبی زوربخش^۱، قاسم بساط انداز^{۲*}

۱- عضو هیئت علمی تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی-استهبان-ایران m.zourbakhsh@sutech.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه آزاد اسلامی-استهبان-ایران afshinbasatandaz@ymail.com

چکیده

امروزه حمل و نقل نقش مهمی در توسعه پایدار شهری دارد. سیستم های حمل و نقل شهری به عنوان یکی از اجزای مهم و کلیدی در برنامه ریزی و مدیریت نقش مهمی در پیشبرد نظام توسعه شهری در چارچوب توسعه پایدار دارد. افزایش تقاضا و عدم عرضه کافی مشکلاتی را در صنعت حمل و نقل بوجود آورده است و این مسأله موجب بروز وضعیت ناپایدار می شود. از سوی دیگر در برنامه ریزی حمل و نقل در توسعه پایدار، باید نقش ۳ عامل جدید و مؤثر مورد بررسی قرار گیرد که این سه عامل شامل مدیریت هوشمند، آمایش سرزمین و زیست پذیری می باشد که همه این عوامل به نوبه خود بر مسائل اقتصادی، اجتماعی و محیط زیست اثر مطلوب گذاشته و به بهبود سیستم حمل و نقل جهت نیل به سوی یک سیستم الگوی پایدار کمک خواهد نمود. لذا در این مقاله سعی بر این است تا ضمن شناسایی چالش های موجود در نقش حمل و نقل پایدار شهری و محدودیت هایی که در زمینه توسعه پایدار وجود دارد، به بررسی این عوامل پرداخته و میزان تأثیرگذاری آن با ارائه راهکارها و وضع موجود برای دستیابی به الگوی سیستم حمل و نقل پایدار شهری را بیان می کند.

واژه های کلیدی: حمل و نقل، حمل و نقل هوشمند، پایداری، حمل و نقل پایدار

۱- مقدمه

در جهان امروز حمل و نقل مقوله ای است که تمام مردم بنحوی با آن در ارتباط مستقیم هستند و به موازات رشد و توسعه شهرها نیاز به خدمات و تسهیلات همگانی نیز افزایش یافته است و این امر به نوبه خود، ابعاد جدیدی به مسایل عمومی کلان شهرها و ویژه مسئله حمل و نقل آن خواهد داد. همچنین صنعت حمل و نقل در توسعه اقتصادی تمام کشورهای دنیا نقشی اساسی بر عهده دارد. اثرات نامطلوب مسئله بر فعالیت های اجتماعی و اقتصادی منطقه نیازی به روشننگری ندارد و این خود لزوم آینده نگری و برنامه ریزی صحیح را به منظور تدارک به موقع ظرفیت مناسب و کافی برای شبکه حمل و نقل شهری پایدار را مورد تاکید قرار می دهد. امروزه سیاست سرمایه گذاری حاکم از طرف مدیران و متولیان امر حمل و نقل و ترافیک بیش از راهکارهای مبتنی بر توسعه و ساخت شبکه های حمل و نقل به سمت راهکارهای مدیریت ترافیک مانند مدیریت کاهش تقاضا و توام با آن کنترل ترافیک و داشتن نگرش سیستمی بر این موضوع، معطوف گشته است. از طرفی امروزه فن آوری اطلاعات در گستره خود روش های مدیریت ترافیک را نیز تحت الشعاع قرارداده است. بطوریکه در حال حاضر روش های مدیریت ترافیک بکارگیری فن آوری اطلاعات به نحو شایسته ای از تکنولوژی مدرن برای توسعه ترافیک و برآوردن نیازها و خواسته های کاربران بهره می گیرد. این مقاله ابتدا به معرفی و ضرورت بکارگیری سیستم هوشمند حمل و نقل (ITS) به